

РЕЦЕНЗИИ И ОТЗЫВЫ

Тимощук О.В.

РЕЦЕНЗІЯ НА РУКОПИС НАВЧАЛЬНОГО ПОСІБНИКА ГЛАДУНА В.О., ЗАДЕРЕЙЧУКА І.П., СТАРІЦИНА О.В. “УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНІСТЬ В РОКИ НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ 1917 – 1921 РР.”

Розбудова незалежної української держави тісно пов'язана з пошуком оптимального варіанта форми державного правління й устрою. Крім того, дискусію спричиняють і питання реформування законодавства. На цьому шляху існує низка проблем, що мають як об'єктивні, так і суб'єктивні причини. Зокрема, яка форма правління краща для сучасної України: парламентська або президентська, також питання продажу землі, скасування смертної кари, дотримання прав людини. Враховуючи зазначене, сьогодні як ніколи є актуальним звернення до історичного досвіду, накопиченого українським народом. Найбільш вдалими і повчальними можуть бути події національно-визвольних змагань 1917-1921рр.

Розробка проблем історії державотворення в 1917-1921 рр. також має досить важливу мету, а саме: виховання у студентів (курсантів) почуття відповідальності за українську державу перед тими сотнями тисяч життів, що загинули за її виборення, зокрема й на початку ХХ ст. Тому поява новітніх розробок з історії держави та права України є сьогодні вкрай необхідною, суспільство повинно раз і назавжди позбавитися різноманітних комплексів, нав'язаних йому радянською ідеологічною машиною.

Глибину вивчення проблем українського державотворення періоду національно-визвольних змагань 1917-1921 рр. засвідчує значна кількість використаних наукових робіт, а також нормативних джерел тієї епохи. Автори залучили праці провідних вітчизняних фахівців: В. Гончаренка, В.М. Єрмолаєва, Н.В. Єфремова, В.В. Землянської, В.В. Калініченка, О.Л. Копиленка, М.Л. Копиленка, С.В. Корновенка, С.А. Макарука, О.С. Рубльова, О.П. Реснта, О.В. Тимощука, О.Н. Ярмиша.

Запропоновані до розгляду в навчальному посібнику теми повністю розкривають основні державотворчі процеси, які мали місце навколо здобуття українцями власної суверенної держави. Автори вдало побудували план вивчення держав, що були створені в 1917-1921 рр., завдяки чому їм вдалося розкрити причини національно-визвольних змагань, особливості державного ладу (проаналізувати повноваження, вищих органів влади, порядок їхнього утворення), дослідити реформи, які відбувалися у судовій владі, місцевому самоврядуванні, розбудові армії, здійснити аналіз законотворчої діяльності, а також виявити досягнення та прорахунки у зовнішній політиці. Крім того, автори змогли виявити передумови та причини припинення існування держав, створених у роки національно-визвольних змагань.

Окремої уваги заслуговує перелік завдань для самостійної роботи, що наводиться до кожної теми. У запропонованому переліку автори вдало об'єднали питання, пов'язані з історією державотворення та правотворчості за часів I та II УНР, Української держави та Західноукраїнської народної республіки. Наведені завдання для

самостійної роботи повинні забезпечити якіснішу домашню роботу студентів (курсантів), стимулювати їх до наукового пошуку, аналізу, вчити робити самостійні висновки.

Доречним є розміщення у навчальному посібнику переліку тем наукових робіт. Адже студенти (курсанти) матимуть змогу не лише ознайомитися з особливостями державотворчих процесів, що мали місце в 1917 – 1921 рр., але й обрати проблематику для подальшого наукового дослідження.

Поряд з тематичними лекціями, завданнями для самостійної роботи й нормативно-правовими актами тієї доби заслуговують уваги також тестові завдання, використання яких покликано надати студенту (курсанту) змогу закріпити вивчений матеріал, виявити та усунути прогалини у своїх знаннях. Слід зазначити, що подані тестові завдання повністю охоплюють усі аспекти розвитку держави та права в період національно-визвольних змагань 1917-1921 рр. Автори вдало структурували тести, вони об'єднали їх відповідно до періодів існування Центральної Ради, Української держави, Директорії та Західноукраїнської Народної Республіки.

Наведений перелік питань для прийняття заліку покликаний допомогти студенту (курсанту) підготуватися для успішного складання теми.

Викладене свідчить про те, що автори підійшли комплексно до вивчення розвитку української державності в роки національно-визвольних змагань, залучили новітні розробки фахівців з історії України та історії держави і права України.

Звичайно, навчальний посібник не позбавлений і окремих недоліків, що, однак, не впливають на його загальну позитивну оцінку. Зважаючи на викладене, навчальний посібник Гладуна В.О., Задерейчука І.П., Старіцина О.В. “Українська державність в роки національно-визвольних змагань 1917 – 1921 рр.” можна рекомендувати до друку.

Надійшла до редакції 16.05.2009 р.